

დრამატული კონფიგურაციის გენდერული ასპექტები
(ავგუსტ სტრინდბერგის *მამასა* და დავით კლდიაშვილის
დარისპანის გასაჭირში)

დავით გაბუნია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შედარებითი
ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნის შესაბამისად*

პროგრამა: უცხო ენათა ფილოლოგია და შედარებითი
ლიტერატურათმცოდნეობა (შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ლევან ცაგარელი, პროფესორი, დოქტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2019

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

დავით გაბუნია

21.01.2019.

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოადგენს ცდას, XIX-XX საუკუნის მიჯნის, სხვადასხვა კულტურულ კონტექსტში შექმნილ დრამატულ ტექსტებში შესწავლილ იქნას დრამატული კონფიგურაციები.

ნაშრომის მიზანია დრამატული კონფიგურაციების გენდერული ასპექტების შესწავლა და მოცემული ორი პიესის სტრუქტურაზე მათი გავლენის ანალიზი.

საკვლევად შერჩეული პიესებია ავგუსტ სტრინდბერგის *მამა* და დავით კლდიაშვილის *დარისპანის გასაჭირი*. ტექსტებში კონფიგურაციათა შესწავლა განხორციელდა მანფრედ პფისტერის მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგიის საფუძველზე.

კონფიგურაციის ცნება დრამის თეორიაში 1970-იანი წლების მეორე ნახევარში იმკვიდრებს ადგილს, თუმცა, მისი წინაპირობები გვხვდება ჯერ კიდევ მე-20 საუკუნის 20-იან წლებში. ნაშრომში მიმოხილულია დრამის თეორეტიკოსების პფისტერის, ბრანდელის, ედგარისა და ასევე თეატრის სემიოტიკოსთა თეორიები; ცალკე თავი ეთმობა *დარისპანის გასაჭირისა* და *მამის* ესახეებ შექმნილ სამეცნიერო ლიტერატურას.

ტექსტების შესწავლის საფუძველზე დადგინდა, რომ ორივე პიესაში წარმოჩნდება მკვეთრად პატრიარქალური მოდელის გენდერული იერარქია; სტრინდბერგის *მამაში* კონფიგურაციები გენდერულად კონფრონტაციული ხასიათისაა და სიუჟეტის განვითარებაში გადამწყვეტი როლი ენიჭება; კლდიაშვილის *დარისპანის გასაჭირში* კი კონფიგურაციებში პასიური გენდერული კონფრონტაციაა წარმოდგენილი. შესაბამისად, სტრინდბერგთან იერარქია ნადგურდება, კლდიაშვილთან კი უცვლელად არის შენარჩუნებული.

საკვანძო სიტყვები: *კლდიაშვილის დარისპანის გასაჭირი, სტრინდბერგის მამა, დრამატული კონფიგურაცია, გენდერული იერარქია.*

Abstract

The master's thesis is an attempt to study dramatic configurations in the plays of XIX-XX century, written in different cultural contexts.

The goal of the thesis is to examine gender aspects of configurations and to analyze their influence on overall structure of the plays.

The plays selected for the study are August Strindberg's *The Father* and Davit Kliashvili's *Darispán's Misfortune*. The configurations were examined within the methodological frames proposed by Manfred Pfister.

The notion of configuration was established in scientific circuit in the second half of 1970s, though it had its predecessors as early as 1920s. The thesis summarizes the theories developed by drama theoreticians like Pfister, Brandell, Edgar; as well as the works by theatre semioticians; a separate chapter reviews the scientific sources dedicated to *Darispán's Misfortune* and *The Father*.

The close examination of the texts revealed that both plays depict overtly patriarchal gender hierarchy models. In *The Father* by Strindberg configurations bear gender-confrontational character and are of key importance as plot-developing devices; while Kldiashvili's *Darispán's Misfortune* presents a set of passive gender confrontation in configurations. Accordingly, in Strindberg's play the hierarchy is destroyed, while in Kldiashvili's play it remains intact.

Keywords: Kldiashvili's *Darispán's Misfortune*, *Strindberg's The Father*. *Dramatic configuration, gender hierarchy*